

[Ježíšova oběť a problematičnost její interpretace jako zástupné]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[\[Příležitostné poznámky, 1961\]](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[\[Příležitostné poznámky, 1961\]](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 23. 1. 1961
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 23. 1. 1961

[Ježíšova oběť a problematičnost její interpretace jako zástupné]

Zástupnost Kristovy oběti na kříži je pojem, jehož racionalita je svázána s docela určitým okruhem představ, který nám je dnes cizí a který dobře neznáme. Potřeba nové, od původního způsobu odlišné interpretace, je ovšem už stará; datuje se od té doby, kdy všeobecně upadaly až zanikly veškeré obětní praktiky. Je třeba přiznat, že učení o definitivní oběti ukřižovaného Krista se velikou měrou zasloužilo o podvrácení a vykořenění všech jiných obětí. Výsledkem však je podvrácení smyslu této poslední oběti samotné, neboť je to sama oběť jako taková, která pozbývá v novém myšlenkovém ovzduší jakéhokoli rozumného významu. (Je možno si připomenout obdobu s koncem třídního boje, kde poslední vítězná třída sama sebe likviduje jako třídu.)

Ukažme si nejprve neracionálnost učení o zástupné oběti:

1) Zástupnost není důsledná, neboť jestliže nás Ježíš Kristus zastoupil v tom, že na sebe vzal trest za náš hřích, jak je potom zaručeno, že není zástupná i jeho oslava jako vzkříšeného? V čem vůbec spočívá ono „připočítání“, že něco udělal nebo podstoupil „za nás“, zatímco něco jiného udělal nebo podstoupil jenom „za sebe“? Kde je hranice mezi obojím?

2) Zarážející je subjektivnost úrovně, na níž se oběť provádí. Vždyť nejde o skutečnou, tj. definitivní smrt, nejde o skutečný výkon trestu, nýbrž jen o jeho vyhlášení, snad na krátkou dobu i nastoupení, ale po této době o zrušení a odvolání tohoto trestu. To znamená, že oběť přišla lacino, že se tedy v podstatě neliší od laciných obětí jiných (obětí zvířat apod.).

3) V rozporu s učení o zástupnosti je i všeobecná výzva k následování příkladu Ježíše Krista i jednotlivé výzvy jako položení duše za přátele, vzetí svého kříže na sebe apod. Oběť Kristova nemůže být současně zástupná i příkladná, následování hodná.

(23. 1. 1961)

610123